

Svar på skriftligt spörsmål SSS 75/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om begränsning av jakt på sjöfågelarter vilkas bestånd minskar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 75/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Tiina Elo /gröna:

Vilka åtgärder avser riksdagen vidta för att begränsa jakten på sjöfågelarter med minskande bestånd och trygga livskraften för dessa bestånd?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

De sjöfågelarter som häckar i Finland är flyttande arter och variationen i bestånden påverkas av förhållanden i häckningsområdet, övervintringsområdet och under flyttningslederna. Inom viltförvaltningen har man oroats av den sedan länge pågående försämringen av tillståndet i vattenfåglarnas livsmiljöer i våtmarkerna. Särskilt i eutrofierade insjöar och havsvikar har sjöfågelbestånden halverats under drygt 20 år. Problemet är dock mycket utmanande, därför att även i skyddsområdena har fågelbestånden rasat. Enligt jord- och skogsbruksministeriets uppfattning hänför sig nedgången på senaste tid inte så mycket till trycket från jakt, utan mer till att livsmiljön har förändrats.

År 2017 reviderades 38 § i jaktlagen. Om ett viltbestånd försvagas tillfälligt eller permanent inom hela eller en del av det område där den berörda arten förekommer, får bestämmelser om begränsning eller förbud av jakten på viltarten i fråga utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. I samband med revideringen föreskrevs en möjlighet att begränsa jakt även genom andra, mer specifika metoder för begränsning av jakt. En begränsning eller ett förbud kan vara regionalt, tidsbundet, gälla bytesdjurets kön, ha en jägarspecifik byteskvot eller gälla ett fångstredskap eller en fångstmetod.

Genom jord- och skogsbruksministeriets förordningar förbjöds jakt på brunand (712/2018) och jakt på småskrake (713/2018) helt under en visstidsperiod på tre år. I fjol förbjöds likaså jakten på alfågel under tre år genom ministeriets förordning (711/2018), med undantag för havsområden där en jägarspecifik fångstkvot fastställdes för jakten. I år förbjöds höstjakt på ejder under tre år genom förordning (613/2019). Jakt på sädgås är förbjuden ännu i år genom ministeriets förordning (946/2019) i största delen av Finland och jakt är endast tillåten i oktober–november i landets sydöstra del, där den i huvudsak riktar sig mot det rikliga beståndet av tundrasädgås. Jakt på grågås är ännu i år förbjuden i inlandet genom ministeriets förordning (902/2019). Nästa år införs

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 75/2019 rd

obligatorisk anmälningsplikt om fällda bläsänder, stjärtänder, årtor, skedänder, brunänder, viggår, ejdrar, alfåglar, småskrakar, storskrakar samt sothöns (Statsrådets förordning 392/2018).

För att hindra tillbakagången inom sjö- och strandfågelbestånden och förbättra den bestående situationen krävs både omfattande iståndsättningsprojekt för värdefulla fågelvatten och iståndsättning samt vård av utanförliggande våtmarksnätverk på jord- och skogsbruksområden. Nya verksamhetsmodeller som grundar sig på motivering av markägare och jägare måste införas inom våtmarksvården. Goda erfarenheter av detta har erhållits inom Finlands viltcentrals projekt Hembygdsvåtmark Life+.

Jord- och skogsbruksministeriet har för avsikt att i samarbete med miljöministeriet utvidga pilotprojektet Förbättra livsmiljöernas tillstånd till ett riksomfattande Program för våtmarksvård för sjö- och strandfåglar. Jord- och skogsbruksministeriet har öppnat en ansökan om statsunderstöd för projekt som anknyter till iståndsättning och vård av värdefulla fågelvatten. Projekt för iståndsättning av livsmiljöer som genomförs i samarbete med miljöministeriet prioriteras. Upprätthållande av mångfalden för vatten- och strandfågelbestånden kräver kontinuerligt aktiva vårdåtgärder för våtmarkerna, såsom slåtter, harvning, hållande av djur på bete, höjning av vattenytan och jakt på små rovdjur för att förhindra igenväxning. Avsikten är att vid iståndsättande och anläggning av våtmarker införa den verksamhetsmodell och det regionala expertstöd som visat sig vara bra inom projektet Hembygdsvåtmark Life+. Genom anläggning av mångfunktionella våtmarker skapas förutsättningar för utökning av jaktbegränsningar på skyddsområdenas värdefulla rastplatser genom att avtala med lokala jägare och markägare på ett uppmuntrande sätt.

Hos många vattenfåglar på tillbakagång observeras speciellt att kullproduktionen har försämrats. Därför är det ytterst viktigt att effektivera jakten på de främmande rovdjuren mårhund och mink på värdefulla fågelskyddsområden och reservera tillräckligt med resurser för det i programmet Förbättra livsmiljöernas tillstånd. Finlands viltcentral har i avsikt att utveckla en ny modell för effektiv jakt på främmande rovdjur i form av ett pilotprojekt. Modellen kunde tillämpas speciellt på värdefulla fågelskyddsområden.

Jord- och skogsbruksministeriet anser att det är bra att fågelskydds- och jaktorganisationerna har ökat samarbetet i konstruktiv anda för att öka långsiktig vård av livsmiljöer samt etik och ansvarsfullheten i jakt. Jord- och skogsbruksministeriet anser att det i stället för att freda hela arter uppnås bättre resultat genom iståndsättning av livsmiljöer samt viktiga rast- och häckningsområden och genom tidsmässigt anpassade fredningar. När detta görs i samarbete med markägare och jägare upprätthålls jägarnas motivation för naturvård och skyddsåtgärdernas godtagbarhet på lokal nivå ökar. Dessutom är det nödvändigt att ytterligare förbättra etiken och ansvarsfullheten i jaktpraxisen bl.a. för att förbättra artidentifiering samt förhindra överdriven användning av lockbeten med föda och strävan efter stora fångstmängder vid sjöfågeljakt.

Helsingfors 11.9.2019

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä